

die aan de testzijde uitgebreider was dan aan de controlezijde van nl. 2,2 mm tegenover 0,8 mm.

Dit onderzoek toonde aan dat in de Beagle hond met kunstmatig aangebrachte parodontale defecten na introductie van zgn. 'jiggling'-krachten een versnelde parodontale afbraak optreedt. De aldus ontstane botdefecten lijken sterk op laesies zoals door Glickman beschreven zijn als resultaat van een traumatische occlusie. Het lijkt erop dat overbelasting parodontale afbraak zou kunnen versnellen.

Van Dijk - Groningen

Sectie IX Materia technica

875. Heat liberation during the setting of four fissure sealants.

J. A. von Fraunhofer, B. Williams. Br Dent J 136:498, 1974.

Dat bij verschillende vulmaterialen tijdens het verharden warmte vrijkomt is al lang bekend. Deze exothermische reacties zijn door diverse auteurs bestudeerd, met het oog op de schade die zij eventueel aan de pulpa en aan andere weefsels zouden kunnen toebrengen. Hoe het in dit opzicht echter gesteld is met de tegenwoordig zozeer in de belangstelling staande fissuurlakken, is nog weinig onderzocht.

De schrijvers voerden volgens een in het kort beschreven

techniek zulk een onderzoek uit en wel bij drie polymeren: Epoxylite 9075, Nuva-Seal en ESPE 717 (later ESPE 71729), verder bij een glas-ionomeercement voor restauratieve doeleinden (ASPA) en een polycarboxylaatcement (Poly F).

Het bleek dat het carboxylaatcement gedurende de verharding geen temperatuurveranderingen onderging en dat het glas-ionomeercement in die fase zelfs warmte opnam. Tegenover deze endothermische reactie stonden de exothermische van de drie polymeren. Voor Nuva-Seal en ESPE was de warmte-ontwikkeling gematigd ($\pm 10^\circ \text{C}$.), de temperatuur liep ook langzaam op om ook weer geleidelijk te dalen. Epoxylite 9075 toonde daarentegen een snelle en scherpe stijging: na ± 50 seconden bedroeg deze 30°C . Na nog eens 30 seconden was de temperatuur weer bijna even sterk gedaald. Deze verschillen zouden wel eens een schadelijke factor kunnen betekenen voor het mucosa-epitheel, als bij de applicatie enig materiaal daarop terecht kwam. Daarom bepleiten de auteurs voorzichtigheid bij de hantering ervan.

De snelle temperatuurstijging zou erop duiden dat het materiaal tijdens de verharding onderhevig was aan sterke inwendige spanningen en het zou kunnen zijn dat er daardoor gemakkelijk scheurtjes in zouden ontstaan, vooral onder invloed van de kauwkrachten. Maar dit is een aspect dat nog nader moet worden onderzocht.

Visser - Brummen

INTERNATIONAAL

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

Verslag van het 62e Wereldjaarcongres te Londen van 8-14 september 1974

Opening

Bij de openingsplechtigheid in de Royal Festival Hall van dit congres, dat werd gepresideerd door de Voorzitter van de British Dental Association: Sir Robert Bradlaw, waren vertegenwoordigers van 83 landen aanwezig. De Britse minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken, Mrs Barbara Castle, hield een toespraak, waarin zij de F.D.I. hulde bracht voor de door haar ontplooidde activiteiten gedurende nu bijna driekwart eeuw. Verder werd het woord gevoerd door Sir Robert Bradlaw en Dr. H. Freihofer, president van de Fédération Dentaire Internationale.

Wetenschappelijk programma

Zoals al in het februarinummer 1974 van het Tijdschrift werd

aangekondigd, was het hoofdthema van het congres: 'The dentist's role in a changing society', een onderwerp, dat sommigen had doen vrezen, dat het de algemeen-practici minder zou aanspreken. Deze vrees bleek echter ongegrond: er bestond grote belangstelling voor de in dit kader gehouden 16 voordrachten, die vanaf september 1974 alle in de International Dental Journal zullen worden gepubliceerd. Speciale aandacht genoot de bijdrage van Dr. W. G. McIntosh, secretaris-generaal van de Canadian Dental Association, getiteld: 'Dental Organizations - who needs them', waarvan de inhoud uit de aard van de zaak weliswaar in de eerste plaats betrekking had op toestanden in Canada, maar die toch bij de vertegenwoordigers van andere landen veel weerklank vond.

Twee F.D.I.-commissies hadden openbare bijeenkomsten georganiseerd: de Commission on Dental Education over 'Continuing education' en de Commission on Dental Practice over 'Dental care of the handicapped patient'. Verder waren er zittingen vanwege de Workgroup on Dental History en de Workgroup on Forensic Odontology. In de laatstgenoemde trok een voordracht van Dr. R. F. Sognaes: 'The mystery bridges of Martin Bormann's skull - key clues for forensic identification or another Piltown case?' een

stampvolle zaal. Bovendien waren er twee symposia gearrangeerd: de eerste ging over 'The relief of pain and anxiety in dentistry', de tweede was gewijd aan 'Dentistry in the United Kingdom National Health Service'. Ten overvloede kon men nog een keus maken uit 120 vrije voordrachten op wetenschappelijk en technisch gebied, gegeven door sprekers uit 21 landen, alsmede uit een groot aantal tafeldemonstraties, films en videotapes.

Het geheel werd omlijst door verschillende tentoonstellingen: één onder de titel 'The dentist in the community' en natuurlijk een grote 'Dental show'.

Ledenbestand

De Algemene Vergadering keurde unaniem een aanvraag voor het gewone lidmaatschap goed van het Gesellschaft für Stomatologie der DDR (4.128 leden) en een aanvraag voor het 'affiliate membership' van de International Association of Dental Students.

Aan het eind van dit congres bleek een totaal van 9.757 'supporting members' uit 90 landen te zijn ingeschreven, waaronder 68 leden voor het leven. Voor 1973 waren de cijfers: 9.365, resp. 67. Niet minder dan 411 tandartsen werden tijdens het congres voor het 'supporting membership' geregistreerd.

Ter vergelijking: aan dit jaarcongres namen in toto 4.739 personen deel: 3.566 tandartsen, 1.163 'associate members' en 66 studenten. Nederland kwam met 94 deelnemers als gewoonlijk goed voor den dag.

Bestuur

President (Dr. Freihofer, Zwitserland) en President-Elect (Dr. Grainger, Australië) blijven als zodanig nog één jaar in functie.

Hetzelfde geldt voor de Secretaris-generaal: Dr. G. H. Leatherman. Als zijn opvolger werd met meerderheid van stemmen gekozen: Dr. J. E. Ahlberg (Zweden). Dr. Ahlberg (geboren in 1926) zal na het volgende congres te Chicago in 1975 met zijn functie een aanvang nemen. Hij is sinds 1964 in F.D.I.-verband werkzaam.

Er werd tevens een nieuwe speaker gekozen: Dr. Carlton H. Williams, president van de American Dental Association. Van de vier vice-presidenten trad er één af: Dr. J. W. Knutson, de bekende onderzoeker op het gebied van de cariësprofylaxe, die meer dan 20 jaar in de F.D.I. actief is geweest. Zijn plaats werd ingenomen door de Engelsman Dr. R. O. Walker. Als lid van de Raad van Advies werd verkozen de ook in Nederland bekende Finse onderzoeker Prof. Dr. A. A. Scheinin.

Aan de lijst van ereleden werd toegevoegd de naam van Dr. Maynard K. Hine, verbonden aan de Universiteit van Indianapolis en als specialist op het gebied van de orale pathologie alom bekend. Hij heeft de wetenschap en het onderwijs in het algemeen, maar de F.D.I. in het bijzonder, uitnemende diensten bewezen.

Publikaties

De International Dental Journal zal met ingang van maart 1975 hoogstwaarschijnlijk door een andere uitgever worden verzorgd. Het Bestuur maakte het voorbehoud dat het tijdschrift op den duur alleen zal blijven verschijnen als de uitgave niet een te grote financiële belasting voor de F.D.I. zal betekenen. Als een gunstig contract kan worden afgesloten, zal het abonnementsgeld voor

'supporting members' in 1975 niet worden verhoogd; anderen zullen echter \$ 10 moeten gaan betalen.

Voor de uitgave van de Newsletter is een driejarig contract gesloten met de Quintessenz-Verlag. Het is al in april 1974 ingegaan.

Komende Wereldjaarcongressen

63e jaarvergadering (Annual World Dental Congress) 1975: te Chicago van 25-31 oktober. Dit congres zal samenvallen met de 116e jaarvergadering van de American Dental Association en het zal tevens het 75-jarig bestaan van de F.D.I. markeren. Bijzonderheden over een en ander zullen te zijner tijd in de Newsletter worden bekendgemaakt.

64e jaarvergadering (1976): te Athene. Data: 24 september tot 2 oktober.

65e jaarvergadering (1977): te Toronto (Canada). Data: 17-24 oktober.

66e jaarvergadering (1978): de Algemene Vergadering heeft de uitnodiging aanvaard van de Ilustre Consejo General de Colegios de Odontólogos y Estomatólogos de España, om dit congres in Spanje te houden.

Permanente commissies

Vanwege de *Commission on Dental Research* wordt een onderzoek ingesteld naar de samenhang tussen psychosomatische ziekten en kaakgewrichtsklachten. In een voorlopige studie is al gebleken dat zulk een samenhang zich in een zeer hoog percentage der gevallen voordoet. Voorts wordt de mogelijkheid overwogen een boekje te doen uitgeven over het belang van orale verschijnselen van systeemziekten. Ook bestudeert een werkgroep de orale verschijnselen van ziekten die samenhangen met het milieu, waarbij o.a. industriële factoren van belang zijn.

Voorts heeft op aanbeveling van de *Commission on Public Dental Service* de Algemene Vergadering de volgende resolutie aangenomen:

'Resolved, that the Fédération Dentaire Internationale:

1. Commend the initiative of the World Health Organization's Executive Board (Resolution EB 53.R 30) on its recommendation to WHO Member States to intensify their efforts to introduce water fluoridation or, where not practicable, other methods of using fluorides for the prevention of dental caries.
2. Endorse the request to the Director-General of WHO in that same resolution to develop a program within WHO for the prevention of dental caries and for the promotion of fluoridation of community water supplies, as well as to continue support for research on the etiology of the disease.
3. Request FDI Member Associations actively to support these developments within WHO and at country and regional levels through national health authorities.
4. Request WHO to achieve the intensification of its program as rapidly as possible to achieve the maximum feasible increase in

distribution of this effective and safe preventive measure.'

EUROPEAN ORTHODONTIC SOCIETY

Aankondiging 51e congres

Onder voorzitterschap van Dr. Ruperto Gonzalez Giralda, zal van 8 tot 12 juli 1975 het 51e congres van de European Orthodontic Society plaatsvinden in Tenerife op de Canarische eilanden. Naast de vrije voordrachten zullen de volgende thema's aan de orde worden gesteld:

1. De behandeling van het wisselgebijt met verschillende types van orthodontische apparatuur.
2. Het aanvangstijdstip van de behandeling.
3. De sociale taak van de specialist.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door collega J. Canut, Suarez Guerra 42/44, Santa Cruz de Tenerife, Canarische eilanden, Spanje.

B U I T E N L A N D

GRIEKENLAND

Invoering drinkwaterfluoridering

In Griekenland is nu ook het drinkwater op ruime schaal gefluorideerd.

Op 19 januari 1974 werd nl. een wet van kracht, die alle steden met een inwonertal van 10.000 of meer, verplichtte het fluoridegehalte van het drinkwater op cariëspreventief peil te brengen.

Griekenland is daarmee het tweede Europese land (Ierland was het eerste) waar deze maatregel wettelijk verplicht is.

B I N N E N L A N D

PROMOTIE

R. I. Levin

Op woensdag 15 januari 1975 promoveerde collega R. I. Levin (Groningen) tot doctor in de geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Groningen, op een proefschrift getiteld: 'Begg orthodontic therapy in retrospect'. Promotor was Prof. Dr. H. S. Duterloo; co-promotor collega C. Booy.

Collega Levin heeft Johannesburg (Z.-Afr.) als zijn vaste woonplaats gekozen.

UNIVERSITEITSDAG TE UTRECHT OP ZATERDAG 22 MAART 1975

Met de Universiteitsdag – zaterdag 22 maart 1975 – hoopt de

Subfaculteit der Tandheelkunde te Utrecht wederom een groot aantal oud-alumni en andere collegae te mogen ontvangen.

In verband met de nieuwe behuizing in het universiteitscentrum 'De Uithof' heeft de subfaculteit gemeend van het gebruikelijke programma te moeten afwijken. Ditmaal ligt het in de bedoeling om de bezoekers een indruk te geven van gebouw en inrichting.

Een rondgang met enige honderden gasten is weinig zinvol. Liever wordt aan de deelnemers enige keus overgelaten. Daartoe zijn de vakgroepen en een aantal diensten in zeven groepen ondergebracht. Elke groep verzorgt zijn eigen – specifieke – programma, dat onder meer zal bestaan uit een rondleiding door het betreffende deel van het gebouw, het demonstreren van gewijzigde mogelijkheden, werkmethode, onderwijs, onderzoek enz. Eveneens zullen enkele table-clinics worden gehouden. Meer details staan vermeld onder: 'samenstelling en programma's van de groepen'.

Elke groep biedt 's morgens en 's middags hetzelfde programma. Een deelnemer kan zich slechts opgeven voor deelname aan één groep 's morgens en/of één groep 's middags. Aangezien elke groep maar een gelimiteerd aantal gasten kan ontvangen is het raadzaam een tweede keus op te geven.

Samenstelling en programma's van de groepen

Groep A: Vakgroep conserverende tandheelkunde; conserverende polikliniek; parodontologische prekliniek en opleiding mondhygiënistes (maximaal 100 deelnemers per keer).

Korte inleiding;

daarna deelname aan één of meer van onderstaande activiteiten:

- a. rondleiding over de conserverende afdeling + uiteenzetting en bezichtiging van de sterilisatie;
- b. bezichtiging van het conserverend gedeelte van de prekliniek: doelstelling, inrichting, onderwijsmethoden en onderwijsmogelijkheden;
- c. bijwonen voordracht over narcosebehandeling (indicatie, mogelijkheden en technische uitvoering);
- d. demonstratie nieuw endodontisch instrumentarium;
- e. bezoek aan de afdeling paro-chirurgie, waar op dat moment een parodontaal-chirurgische operatie zal worden uitgevoerd door één van de medewerkers van de afdeling parodontologie;
- f. voordracht, te houden door één van de docenten verbonden aan de opleiding tot mondhygiënist. Onderwerp: de opleiding tot mondhygiënist. Het functioneren van de mondhygiënist in de algemene praktijk.

Groep B: Vakgroep prothetische tandheelkunde en centrale tandtechniek (maximaal 70 deelnemers per keer).

Korte inleiding over de bouwkundige opzet van de etages van de vakgroep;

- daarna deelname aan één of meer van onderstaande demonstraties:
- a. functionele aspecten van de nieuwe behandel eenheden;
 - b. 'bloc opératoire';
 - c. afdrukmaterialen ten behoeve van de volledige prothese;
 - d. 1. doorlopende voordracht met dia's over de historische ontwikkelingen van het maxillo-faciale werkgebied; 2. doorlopende voorstelling met patiëntenmateriaal;
 - e. nieuwe benadering van het ankerontwerp.

Groep C: Vakgroep mondheelkunde en vakgroep gnathologie (maximaal 60 deelnemers per keer).

Rondleiding;

daarna deelname aan één of meer van onderstaande voordrachten:

- a. deformiteiten van de maxilla en mandibula; verschillende vormen van osteotomieën (vakgroep mondheelkunde);
- b. therapeutische mogelijkheden bij parafunctionaliteiten (vakgroep gnathologie);
- c. mondbodem- en vestibulumplastiek, osteoplastiek, implantaat (vakgroep mondheelkunde).

Groep D: Vakgroep orthodontie en vakgroep tandheelkundige röntgenologie (maximaal 60 deelnemers per keer).

Rondleiding en demonstratie van apparatuur.

Groep E: Vakgroep experimentele tandheelkunde; vakgroep preventieve tandheelkunde en vakgroep sociale tandheelkunde (maximaal 60 deelnemers per keer).

Inleiding;

daarna een wisselend programma:

- a. biochemie: 1. bezichtiging radio-isotopenlaboratorium en demonstratie-apparatuur; 2. demonstratie enkele biochemische werkwijzen;
- b. materiaalkunde: beproevingsmethoden toegepast bij specificaties;
- c. pathologie: vervaardiging onontkalkte coupes ten behoeve van pulpa-onderzoek;
- d. cariës pathogenese: vervaardiging onontkalkte coupes ten behoeve van glazuuronderzoek;
- e. preventieve tandheelkunde: rondleiding door de laboratoria en demonstratie gaschromatograaf.

Groep F: Bibliotheek en onderwijsverzameling (maximaal 60 deelnemers per keer).

Rondleiding in groepen.

Groep G: Audio-visuele-dienst (maximaal 60 deelnemers per keer). Voordracht: informatie-overdracht bij het tandheelkundig onderwijs;

rondleiding in opname- en regieruimten alsmede de doka-equipment.

Groep H: Hoofdafdeling bouwzaken en huisvesting der R.U. (maximaal 50 deelnemers per keer).

Technische rondgang.

Na een korte inleiding volgt een rondgang door de technische ruimten van het gebouw.

Tijdsindeling

- 9.00- 9.30 uur: aankomst deelnemers; koffie in de kantine;
- 9.30-10.15 uur: inleiding in de collegezalen door ing. B. J. Lovink;
- 10.15-10.30 uur: verdeling der deelnemers over de groepen;
- 10.30-12.00 uur: activiteiten in de groepen;
- 12.00-13.00 uur: eenvoudig koud buffet;
- 13.00-13.15 uur: verdeling der deelnemers over de groepen;
- 13.15-14.45 uur: activiteiten in de groepen.

Plaats

Tandheelkundig Instituut der Rijksuniversiteit,
Universiteitscentrum De Uithof,
Sorbonnelaan 16 te Utrecht, tel. 030-53 25 25 of 53 39 40.

Deelname

Opgave tot deelname kan uitsluitend geschieden door middel van het invullen en opsturen van bijgevoegde antwoordkaart. De indeling wordt vastgesteld in volgorde van ontvangst. Bericht hiervan zal tijdig aan de deelnemers worden toegezonden.